യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 6
(നിർവാണ+പ്രകരണം പൂർവാർധം)/സർഗം 106

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

തതഃഖ് കതിപയേ+ഷ്വേവ ദിവ-സേഷു ഗതേഷു സാ .
ഇദം പ്രോവാച ഭർതാരംങ്ങ് കുമ്ഭ-രൂപ-ധരാ സതീ .. 1

രാജ+ന്രാജീവ-പത്രാ+ക്ഷ മമേദംവ് വചനം ശ്രൃണു .
നിശായാം പ്ര+ത്യഹംൻ താവത്-സ്ഥിത ഏവാഹ-മങ്ഗനാ .. 2

തദി+ച്ഛാ+മ്യങ്ഗനാ-ധർമംൻ നിപുണീ-കർതു-മീദൃശമ് .
ഭർത്രേ കസ്മൈ-ചിദാ+ത്മാനംവ് വിവാ-ഹേന ദദാ+മ്യഹമ് .. 3

തദ്-ഭവാ-നേവ മേ ഭർതാ രോചതേ ഭുവന+ത്രയേ .
ഗൃഹാണ മാംവ് വിവാഹേന ഭാ+ര്യാ+ത്വേ നിശി സർവദാ .. 4

അയത്-നോപ-നതം സാധോ+ പ്രിയേണ സുഹൃദാ സഹ .
സ്ത്രീ-സുഖം ഭോ+ക്തു-മി+ച്ഛാമി മാ മേ വിഘ്ന-കരോ ഭവ .. 5

ക്രമ+പ്രവൃ+ത്ത-മാസൃഷ്ടേഃസ് സുഖം സാധ്യം മനോരമമ് .
പ്രകൃതംങ്ങ് കുർവതഃഖ് കാ+ര്യംൻ ദോഷഃഖ് ക ഇവ ജായതേ .. 6

ഇ+ച്ഛാ-നി+ച്ഛേ ഫലേ+ ത്യ+ക്ത്വാ സമന്താത്-സർവ-വസ്തുഷു .
വയംൻ ന സേ+ച്ഛാ നാനി+ച്ഛാഃഖ് കുർമസ്-തേനേദ-മീപ്/സിതമ് ..7

ശിഖി+ധ്വജ ഉവാച .
കൃതേ+നാനേന കാ+ര്യേണ ന ശുഭം നാശുഭം സഖേ .
പ+ശ്യാമി ത+ന്മഹാ-ബു+ദ്ധേ യഥേ+ച്ഛസി തഥാ കുരു .. 8

സമതാം സംപ്രയാ-തേന ചേത-സേദംഞ്ജ് ജഗ+ത്ത്രയമ് .
സ്വരൂപ-മേവ പ+ശ്യാമി യഥേ+ച്ഛസി തദാചര .. 9

കുമ്ഭ ഉവാച .
യ+ദ്യേവംൻ ത+ന്മഹീ-പാല ലഗ്ന-മ+ദ്യൈവ ശോഭനമ് .
രാകേയം ശ്രാവണ+സ്യാസ്യ+ ഹ്യഃസ് സർവംങ്ങ് ഗണിതം മയാ .. 10

രാ+ത്രാവ+ദ്യോദിതേ ച+ന്ദ്രേ പരിപൂർണ-കലാമലേ .
ജ+ന്യ+ത്രോ നൗ മഹാ-ബാഹോ+ ദ്വയോ-രേവ ഭവി+ഷ്യതി .. 11

മഹേ+ന്ദ്രാ+ദ്രി/ശിരഃശ് ശൃങ്ഗ-സാനാ-വ+ദ്യ മനോരമേ .
രത്നദീപ+പ്രകാശാഢ്യേ മണി-ക+ന്ദര-മന്ദിരേ .. 12

പുഷ്പ-ഭാരാ-നതോ+ത്തുങ്ഗ-വൃക്ഷ-രാജി-വിരാജിതേ .
വനപുഷ്പ-ലതാ-ലാ+സ്യ/നാരീ-നൃ+ത്യ/മനോഹരേ .. 13

നിശി+ വ്യോമ-ഗതാസ്-താരാ ഭർ+ത്രാ പൂർണേ+ന്ദുനാ സഹ .
ആവയോഃഫ് പരിപ+ശ്യ+ന്തു കർണാ+ന്തായ-തലോചന .. 14

ഉത്തിഷ്ഠാ+ത്മ-വിവാ-ഹാർഥം കുർവഃഖ് കാനന-കോടരാത് .
രാജേശ്-ച+ന്ദന-പുഷ്പാദി-സംഭാരം ര+ത്ന-സംയുതമ് .. 15

ഇ+ത്യു+ക്ത്വാ കുമ്ഭ ഉ+ത്ഥായ സഹ തേന മഹീ-ഭൃതാ .
കുസുമാ-വചയംങ്ങ് ച+ക്രേ തഥാ ര+ത്നാദി-സംചയമ് .. 16

തതോ മുഹൂർത-മാ+ത്രേണ ര+ത്ന-സാനൗ സമേ ശുഭേ .
സമാ-ലമ്ഭന-പുഷ്പാണാംൻ താ+ഭ്യാം വൈ രാശയഃഖ് കൃതാഃ .. 17

ഹാരാമ്-ബര-മണീ+ന്ദ്രാദി/രാശയ+സ്ത്വ-പരേ്ജിരേ .
സൗഭാ+ഗ്യ+സ്യേവ കാമേന കോശാഃഖ് കാലേന സംഭൃതാഃ .. 18

തഥാ ജ+ന്യ+ത്ര-സംഭാരംങ്ങ് കൃ+ത്വാ കാ+ഞ്ചന-ക+ന്ദരേ .
യയ-തുസ്തൗ/ മഹാ-മി+ത്രേ+ സ്നാതും മ+ന്ദാ-കിനീംൻ നദീമ് .. 19

ത+ത്രൈനം സ്നാപയാ-മാസ മഹാ-രാജം മഹാ-ദരാത് .
ഗജ-കുമ്ഭോ-പമ+സ്ക+ന്ധംങ്ങ് കുമ്ഭോ മങ്ഗല-പൂർവകമ് .. 20

ഭവിഷ്യദ്-ദയിതാ-രൂപാം ഭവി+ഷ്യദ്-ദയിതോ്ങ്ഗ-നാമ് .
ചൂഡാലാം സ്നാപയാ-മാസ കുമ്ഭ-രൂപധരാം പ്രിയാമ് .. 21

പൂജയാ-മാസതുഃസ് സ്നാതൗ ത+ത്ര ദേവ-പിതൃ+ന്മുനീൻ .
യഥാ+ ക്രിയാ-ഫലേ്നി+ച്ഛൗ+ ക്രിയാ+ത്യാഗേ തഥൈവ തൗ ..22

നി+ത്യ+ജ്ഞാന-രസാ-തൃപ്തൗ+ വ്യവ+സ്ഥായാംഞ്ങ് ജഗത്-സ്ഥിതേഃ .
ച+ക്രാതേ ഭോജനം ഭ+വ്യംൻ താവ+ന്യോ+ന്യ-സമീ-ഹിതമ് .. 23

ക+ല്പ-വൃ+ക്ഷ-ദുകൂലാനി പരിധായ സിതാനി തൗ .
ഫലാനി ഭു+ക്ത്വാ ജ+ന്യ+ത്ര+സ്ഥാന-മായ-യതുഃഖ് ക്രമാത് .. 24

ഏതാവ-താഥ കാലേന തയോർ/ജ+ന്യ/+ത്രസോത്-കയോഃ .
പ്രിയംങ്ങ് കർതു-മിവാസ്-താ+ദ്രിംൻ ദ്രാഗി+ത്യേവാ-വിശ+ദ്രവിഃ .. 25

അഥ സംൻധ്യാ+ക്രമേ വൃ+ത്തേ കൃതേ ജ+പ്യാഘ്ല-മർഷണേ .
വിവാഹ-ദർശനാ-യൈവ താരാ-ജാലേ ഖമാ-ഗതേ .. 26

മിഥുനൈക-സഖീ-യാമാ കുമു-ദോത്/കര/ഹാസിനീ .
പ്രാലേയ-ജാല+പ്രകരം വികിരന്തീ സമാ-യയൗ .. 27

ര+ത്ന-ദീപാൻ-ബഹൂൻഥ് സാനൗ കുമ്ഭഃസ് സ+മ്യഗ-യോജയത് .
ജ്യോതീം/ഷീ+(ന്ദു-അ)ർക-യു+ക്താനി പദ്മോദ്-ഭവ ഇവാമ്/ബരേ .. 28
ഭൂഷയാ-മാസ രാജാനം സ്ത്രീത്വംങ്ങ് ഗ+ച്ഛ+ന്നിശാ-ഗമേ .
ചന്ദനാ-ഗുരു-കർപൂര/പൂരൈർ/മൃഗജ-കുങ്കുമൈഃ .. 29

ഹാര-കേയൂര-കടകൈസ്/തഥാ ക+ല്പ-ലതാംശു-കൈഃ .
സ്രഗുദ്-ദാമാ-വതം+സൈ+ശ്ച മാ+ല്യൈ+ശ്ച വിവിധോ-ചിതൈഃ .. 30

തഥാ ക+ല്പ-ലതാ-ഗു+ച്ഛൈർ/മ+ന്ദാരൈഃഥ് പാരി-ജാതകൈഃ .
സംതാനൈർ/ബഹുരത്-നൈ+ശ്ച മൗലിനാ ചേ+ന്ദു-രൂപിണാ .. 31

ഏതാവ-താഥ കാലേന വധൂ+ത്വംങ്ങ് കുമ്ഭ ആയയൗ .
ഘനസ്തന-ഭരാ+ക്രാന്തോ ബഭൂ-വാശു വിലാസ-വാൻ .. 32

ഇദം സംചി+ന്തയാ-മാസ സംപ+ന്നോ്ഷ്യ-മഹംവ് വധൂഃ .
കാമാ-യാ+ത്മാ മയാ ദേയഃഖ് കാര്യംങ്ങ് കാലോചിതംങ്ങ് കില .. 33

ഇയ-മസ്മി വധൂഃഖ് കാ+ന്താ ഭർതാ+ ത്വം മേ പുരഃസ് സ്ഥിതഃ .
ഗൃഹാണ കാമ മാമേഹി കാലോ്ഷ്യംൻ തവ ഹൃ+ച്ഛയഃ .. 34

ഇതി സംചി+ന്ത്യ ഭർതാര/മ+ഗ്ര+സ്ഥ/ഗഹന+സ്ഥിതമ് .
ഉദയന്ത-മിവാ-ദി+ത്യം രതിഃഖ് കാമ-മിവാ+ഭ്യ-ഗാത് .. 35

അഹം മദനികാ നാമ ഭാ+ര്യാസ്മി തവ മാനദ .
പാദയോ+സ്തേ+ പ്രണാ-മോ്ഷ്യം സ+സ്നേഹംങ്ങ് ക്രിയതേ മയാ .. 36

ഇ+ത്യു+ക്ത്വാ സാന-വ+ദ്യാങ്ഗീ ല+ജ്ജാവന-മിതാ-നനാ .
ലോലാല-കേന ശിരസാ+ പ്രണ-നാമ ലസത്/പതിമ് .. 37

ഉവാചേദംഞ്ച് ച ഹേ നാഥ/+ ത്വം മാം ഭൂഷയ ഭൂഷണൈഃ .
ക്രമേ-ണാ+ഗ്നിംഞ്ച് ച സംഞ്ച് ജ്വാ+ല്യ മത്-പാണി+ഗ്രഹണംങ്ങ് കുരു .. 38
രാജസ്യേ്ഷ്തി-തരാം രാജൻ മാംങ്ങ് കരോഷി സ്മരാ-തുരാമ് .
രതേർ-വിവാഹേ മദന/മഭി-ഭൂയാധി-തിഷ്ഠസി .. 39

ഇ+ന്ദോ-രിവാംശു-ജാലാനി രാജ+ന്മാ+ല്യാനി താനി തേ .
മേരു-ഗങ്ഗാ+പ്രവാ-ഹാഭാംൻ ധത്തേ ഹാരസ്/തവോ-രസി .. 40

മ+ന്ദാര-കുസുമ+പ്രോതൈഃഖ് കു+ന്തലൈർ/നൃപ രാജസേ .
കനകാബ്ജ-മിവോ+ല്ലോലൈർ/ഭൃങ്ഗൈഃഖ് ഖചിത-കേസരൈഃ .. 41

ര+ത്നാംശു-ജാലൈഃഖ് കുസുമൈഃശ്
ശ്രിയാ+ സ്ഫൈ+ര്യേണ തേജസാ .
ര+ത്ന+സ്ഥാനം വിഭോ മേരു-മഭി-ഭൂയാവ-തിഷ്ഠസേ .. 42

ഏവമാദി വദ+ന്തൗ/ തൗ/ ഭവി+ഷ്യൻ -നവ-ദ+മ്പതീ .
പ്ര+ച്ഛന്ന-പൂർവ-ദാമ്പ+ത്യൗ മിഥസ്/തുഷ്ടൗ ബഭൂവതുഃ .. 43

മഹാ-രാ+ജ്ഞീം മദനികാം മഹാരാജഃശ് ശിഖി+ധ്വജഃ .
കാ+ഞ്ചനോ-പല-പ+ര്യ+ങ്കേ നിവിഷ്ടോ ഭൂഷയത്-സ്വയമ് .. 44

അവ-തംസൈസ്/തഥാ മാ+ല്യൈർ/മണി-രത്ന-വിഭൂഷണൈഃ .
വസ്+ത്രൈർ-വിലേപനൈഃഫ് പുഷ്പൈ രുചിര+സ്ഥാന-കാർപിതൈഃ .. 45

സാ ബഭൗ ഭൂഷിതാ ത+ന്വീ മദനീ മദ-ദായിനീ .
ഗിരിജേവ വിവാ-ഹോത്കാ കാമ-കാ+ന്തേവ കാമിനീ .. 46

മഹാരാജോ മഹാ-രാ+ജ്ഞീം ഭൂഷയി+ത്വേദ-മാഹ താമ് .
രാജസേ മൃഗശാ-വാ+ക്ഷി ല+ക്ഷ്മീ-രിവ നവോദിതാ .. 47

ശ+ക്രേണ സഹ യ+ച്ഛ+ച്യാ/ യൽ-ല+ക്ഷ്മ്യാ ഹരിണാ സഹ .
യദ്-ഗൗര്യാഃശ് ശംഭുനാ സാർധംൻ തത്തേ ഭവതു മങ്ഗലമ് .. 48

പദ്മ-കോശാ+ങ്കുര-ഹൃദാ ലോല-നീലോത്-പലേ+ക്ഷണാ .
ആമോദ-ശുഭ/ഡ്ഡാംങ്ങ് കാരാ+ സ്വാ+സ്ഥിതാ പദ്മി-നീവ സാ .. 49

സുര+ക്ത-പ+ല്ലവ-കരാ+ സ്തന+സ്തബക-ധാരിണീ .
ത്വമ-നേക-ഫലാ മ+ന്യേ കാമ-ക+ല്പ-തരോർ/ലതാ .. 50

ഹിമ-ശീതാ-വദാ-താങ്ഗീ+ ജ്യോത്സ്നാ+പ്രസര-ഹാസിനീ .
പൂർണേ+ന്ദു+ശ്രീരിവോ+ദ്യു+ക്താ ഹൃഷ്ടൈ-വാ+ഹ്ലാദയ+ന്യലമ് .. 51

തദു+ത്തിഷ്ഠ വരാ-രോഹേ വേദീം വൈവാ-ഹികീം സ്വയമ് .
ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
ത+ത്ര പുഷ്പ-ലതാ-ജാലൈഃഖ് കാ+ണ്ഡം പ്രതി ശിലാ+ങ്കിതൈഃ .. 52

മു+ക്താ-കുസുമ-ജാലാനാം പ്രകരൈഃസ് സ്തബകോ-പമൈഃ .
ചതുർ-ദി+ക്കംഞ്ച് ചതുർഭി+ശ്ച നാലികേര-മഹാ-ഫലൈഃ .. 53

പൂർണ-കുമ്ഭൈസ്/തഥാ ഗങ്ഗാ/വാരി-പൂർണൈഃഫ് പ്രക+ല്പിതൈഃ .
ജ്വാലയാ-മാസ-തുസ്-ത+സ്യാ മ+ധ്യേ ചന്ദന-ദാരുഭിഃ .. 54

ജ്വലനംഞ്ച് ജ്വാലിത+ജ്വാലംൻ ദ+ക്ഷിണ+സ്ഥം പ്രദ+ക്ഷിണമ് .
പൂർവാഭി-മുഖമേ-വാ+ഗ്നേ/ര+ഗ്രേ പ+ല്ലവ-വിഷ്ടരേ .. 55

നിയോ+ജ്യ ദംപതീ കാ+ന്തൗ/ തയോർ-വിവി-ശതുഃസ് സ്വയമ് .
സ ഹുത്വാ തില-ലാജാനി പാവകായ ശിഖി+ധ്വജഃ .. 56

ഉ+ത്ഥായോ+ത്ഥായ കാ+ന്താം സ പാണി+ഭ്യാം സ്വയ-മാദദേ .
അ+ന്യോ+ന്യം ശോഭ-മാനൗ തൗ/ ഭവാവിവ വനേ ശിവൗ .. 57

ച+ക്രതുർ-ദംപതീ ത+സ്യ പാവ-കസ്യ+ പ്രദ+ക്ഷിണമ് .
സ്വദായംഞ്ച് ജ്ഞാന-സർവ+സ്വം ഹൃദയം പ്രേമ ചാപലമ് .. 58

ദദ-തുസ്തൗ മിഥോ്യ+ന്യോ+ന്യസ്/മിത-കാ+ന്ത-മുഖ+ശ്രിയൗ .
പ്രദ+ക്ഷിണ+ത്രയംങ്ക് കൃ+ത്വാ ലാജാംസ്-ത്യ+ക്ത്വാഥ വ+ഹ്നയേ .. 59

ഭാ+ര്യാ-വരൗ സമംൻ തുഷ്ടൗ കരൗ ത+ത്യ/ജതുഃഖ് ക്രമാത് .
സ്മയ-മാന-മുഖൗ കാ+ന്തൗ ച+ന്ദ്രാവിവ നവോദിതൗ .. 60

പൂർവോ-പര-ചിതേ പുഷ്പ-ത+ല്പേ വിവി-ശതുർ-നവേ .
ഏതസ്മി+ന്ന+ന്തരേ ച+ന്ദ്ര+ശ്ചതുർ/ഭാഗംൻ നഭസ്തലാത് .. 61

ശനൈരാ+ക്രമയാ-മാസ ശോഭാംൻ ദ്രഷ്ടു-മിവാ-നയോഃ .
തസ്മിംശ്ച ലലനാ+ഛിദ്രംൻ ദ്രഷ്ടുംൻ ദൃഷ്ടി-രിവാ-ഭിതഃ .. 62

ലോലഃസ് സംചരയാ-മാസ കരാ-നി+ന്ദുർ/ലതാ-ഗൃഹേ .
തൈസ്-തൈർ/നവ-കഥാ-ലാപൈ-രി+ന്ദാ-വ+ഭ്യുദിതേ+ ത്വഥ .. 63

താവാ-സാംഞ്ച+ക്രതുഃഖ് കാ+ന്തൗ ദംപതീ സുമുഹൂർത-കമ് .
അഥോ+ത്ഥായ+ ജ്വല+ദ്രത്ന/ദീപാംങ്ക് കാഞ്ചന-ക+ന്ദരാമ് .. 64

സ്വയം പൂർവോ-പരചിതാംങ്ക് ഗുപ്താം വിവി-ശതുഃഫ് പ്രിയൗ .
ദദർ/ശതുർ/നവംൻ ത+ത്ര ത+ല്പംങ്ക് കുസുമ-ക+ല്പിതമ് .. 65

പരിതോ+ വ്യാപ്ത-മുത്കീർണൈർ/ഹേമ-പങ്കജ-രാശിഭിഃ .
മന്ദാ-രാദിഭി-ര+ന്യൈ+ശ്ച പുഷ്പൈർ/ഗ്ലാനി-വിവർജിതൈഃ .. 66

ഉ+ച്ചകൈഃസ് സു+പ്ര-മാണേന നിർമിതൈഃഖ് കുസുമൈഃസ് സമൈഃ .
ദീർഘേന്ദു-ബിമ്ബ+പ്രതിമൈസ്/തുഷാര+സ്ഥല-ശീതലൈഃ .. 67

ക്ഷീരോദ-ജല-ധാരാഭംഞ്ച് ജ്യോ+ത്സ്/നാസം-പി+ണ്ഡ-സു+ന്ദരമ് .
പ്രതി-ബിമ്ബ-മനങ്ക്-ഗ+സ്യ നതം ഭി+ത്താ-വിവ+ സ്ഥിതമ് .. 68

സുഗ+ന്ധ-മു+ന്നതംങ്ക് കാന്തംഞ്ച് ചിരാ-ദ+ന്യത-യോത്ഥിതമ് .
മിഥുനം പുഷ്പ-രാശൗ തൻ-ന്യഷീദത്-പരിതോ്യമലേ .
തസ്മിൻഥ്.സമ-സമാ-ഭോഗേ+ ക്ഷീരോദേ മ+ന്ദരോ യഥാ .. 69

തൈസ്-തൈർ/മിഥഃഫ് പ്രണയ-പേശല-വാ+ഗ്വിലാസൈസ്-
തത്-കാല-കാ+ര്യ-സുഭഗൈഃഫ് പ്രണയോപ-ചാരൈഃ .
സത്/കാന്തയോർ/നവ-നവേന തയോഃസ് സുഖേന
ദീർഘാ മുഹൂർത ഇവ സാ രജനീ ജഗാമ .. 70

ഇ+ത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ മോക്ഷോപായേഷു
നിർവാണ+പ്രകരണേ പൂർവാർധേ ചൂഡാലോ-പാഖ്യാനേ ലീലാ-വിവാഹോ നാമ
ഷഡു+ത്തര

ശത-തമഃസ് സർഗഃ .. 106..

ഓം

****

CHECKED BY GURU P.R.IYER
8.12.2023